

**RADA GMINY
KOTLA**

**UCHWAŁA Nr XXVII/141/16
RADY GMINY KOTLA
z dnia 12 grudnia 2016r.**

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020**

Na podstawie art. 18 ust. 2, pkt. 15 ustawy z dnia 28 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity z 2016r. poz. 446 ze zmianami) i art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) Rada Gminy uchwala, co następuje:

§ 1.

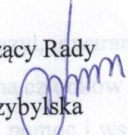
Przyjmuje się na lata 2017-2020 Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Halina Przybylska

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Kotla na lata 2017-2020

PODSTAWA PRAWNA

1. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 przyjęty Uchwałą Nr 162/2006 Rady Ministrów z dnia 25 września 2006 r.
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. 2015, poz. 1390).
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2016r. poz. 487 z późniejszymi zmianami).
4. Ustawa z dnia 12.03.2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2016r. Poz. 930 ze zmianami).
5. Uchwała Nr VII/37/15 Rady Gminy w Kotli z dnia 14 maja 2015r. w sprawie przyjęcia „Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015-2025 dla Gminy Kotla”

I. Wstęp

„Rodzina, dom rodzinny w powszechnym mniemaniu to bezpieczny azyl, gwarantujący pewność, że nic złego nikogo tu nie spotka. Wielu z nas ma gwarancję, że na członków swojej rodziny zawsze może liczyć, że w trudnych sytuacjach uzyska od bliskich pomoc i wsparcie. Jednak dla niektórych osób dom rodzinny może być źródłem negatywnych, traumatycznych doświadczeń i przeżyć, źródłem przemocy.”

Przemoc to wykorzystanie swojej przewagi nad drugim człowiekiem (fizycznej, emocjonalnej, społecznej, duchowej). Mamy z nią do czynienia wówczas, gdy osoba słabsza (ofiara) poddana jest przez dłuższy czas negatywnym działaniom osoby lub grupy osób silniejszych (sprawcy przemocy). Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Kotla określa cele i wyznacza kierunki

działania samorządu terytorialnego we współpracy z innymi podmiotami w walce z przemocą w rodzinie. Termin „przemoc domowa” oznacza: „każde działanie jednego z członków rodziny lub zaniechanie, które zagrażają życiu, cielesnej i psychicznej integralności lub wolności innego członka tej samej rodziny bądź poważnie szkodzą rozwojowi jego (jej) osobowości). Definicji przemocy jest wiele jedną z nich jest definicja zawarta w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (art. 2 pkt 2) według której przemoc w rodzinie (zwana także potocznie przemocą domową), to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie działań koniecznych do ochrony zdrowia i życia, naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, osoba pozostająca we wspólnym pożyciu), a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, narażające te osoby w szczególności na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Można wyodrębnić następujące rodzaje przemocy:

- 1. Przemoc fizyczna** – każde agresywne zachowanie skierowane przeciwko ciału ofiary, mogące prowadzić do bólu oraz fizycznych obrażeń, np.: bicie, popychanie, kopanie, duszenie, bicie przedmiotami, parzenie, policzkowanie, wykręcanie rąk, głodzenie, wyganianie z mieszkania, głodzenie, zamykanie w pomieszczeniach, utrudnianie korzystania z pomieszczeń.
- 2. Przemoc psychiczna** – sprawowanie przez sprawcę przemocy psychicznej kontroli nad ofiarą, np. groźby, zastraszanie, upokarzanie, używanie wulgarnego słownictwa, wyśmiewanie, szydzenie, poddawanie krytyce, okazywanie braku szacunku, poniżanie, sprowadzanie do domu nieakceptowanych osób, niepokojenie przez telefony, sms, złośliwe chowanie dokumentów, kluczy.
- 3. Przemoc seksualna** – zmuszanie do odbywania stosunku lub poddania się innym zachowaniom seksualnym, a także wymuszanie współżycia w nieakceptowanej formie. Przemoc seksualna jest często przez ofiary molestowania ukrywana, co w znacznym stopniu utrudnia udzielenie im pomocy.
- 4. Przemoc ekonomiczna** – np. utrzymanie ofiary w całkowitej zależności finansowej, zakazywanie jej pracy zawodowej, ograniczanie środków pieniężnych na prowadzenie domu,

niezaspokajanie podstawowych potrzeb, odbierane zarobionych pieniędzy, kontrolowanie wydatków.

Zjawisko przemocy w rodzinie, jest szczególnym problemem społecznym, które wymaga szczególnych działań. Jest to zjawisko, które prowadzi do poważnych naruszeń moralnych i prawnych, a także tragicznych skutków psychicznych członków rodziny, których dotyczy. Przemoc występuje we wszystkich grupach społecznych, niezależnie od poziomu wykształcenia czy sytuacji materialnej, niezależnie od wieku, czy płci, a także różnych zależności, np. rodzic-dziecko, chory-zdrowy. Przemoc w rodzinie nie jest czynem jednorazowym, zazwyczaj ma długą, czasami kilkuletnią, a nawet kilkunastoletnią historię. Przemoc w rodzinie nie zawsze jest łatwa do rozpoznania, może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Mimo, że w relacjach międzyludzkich istniała od zawsze, o przemocy w rodzinie mówiono niewiele. Przemoc w rodzinie obok problemów alkoholowych jest jednym z poważniejszych zaburzeń życia społecznego.

II. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Kotla

Po zmianie przepisów prawa i utworzeniu Zespołów Interdyscyplinarnych kluczową rolę w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, a także pomocy osobom i rodzinom doświadczającym przemocy w rodzinie pełnią w Gminie Kotla pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kotli. Rola ta była i jest ogromna, a zakres działań bardzo szeroki. Jednak należy podkreślić, że od roku 2011 nie tylko pracownicy socjalni wraz z przedstawicielami policji prowadzą sprawy dotyczące przemocy w rodzinie w oparciu o procedurę i dokumentację „niebieskiej karty”. Zobowiązani do tego są również przedstawiciele innych podmiotów. Zmiany ustawy od roku 2011 spowodowały, że Rada Gminy Kotla w dniu 27 kwietnia 2011r. uchwałą nr VII/30/11 uchwaliła Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2016 oraz uchwałą nr VII/31/11 z dnia 27 kwietnia 2016r. określiła tryb i sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz warunków jego funkcjonowania. Na podstawie uchwały Wójt Gminy Kotla powołał Zespół Interdyscyplinarny, w skład którego weszli przedstawiciele następujących instytucji i organizacji pozarządowych: pomocy

społecznej, policji, ochrony zdrowia, oświaty, sądu, organizacji pozarządowej oraz komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Zespół Interdyscyplinarny w latach 2011-2016 prowadził procedurę Niebieska Karta w następującej liczbie:

TABELA 1.

Liczba prowadzonych procedur Niebieskiej Karty przez Zespół Interdyscyplinarny w latach 2011-2016

Instytucja zakładająca procedurę Niebieska kartę	Lata				
	2011	2012	2013	2014	2015
Policja	1	4	5	10	8
GOPS	0	1	4	2	2
Oświata	0	0	1	2	0
Ochrona zdrowia	0	0	0	0	0
GKRPA	0	1	1	0	0
RAZEM	1	6	11	14	10

Źródło: Dane uzyskane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kotli

Ze względu na charakter problemu dokładne oszacowanie skali zjawiska występującego na terenie gminy nie jest łatwe.

Procedura niebieska karta

Nie ulega wątpliwości, że przemoc jest jednym z najbardziej niepokojących zjawisk współczesnego świata, jest mechanizmem rozregulującym stosunki panujące między ludźmi w różnych grupach, instytucjach, środowiskach i układach społecznych. Przemoc w rodzinie to zamierzone i wykorzystujące przewagę siły działanie skierowane przeciwko członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody (psychiczne, fizyczne lub materialne). Z badań dotyczących rodziny, a także obserwacji życia społecznego wiadomo, że ludzie niechętnie przyznają się do przemocy wewnątrz rodziny.

Działający od roku 2011 Zespół Interdyscyplinarny spotkał się łącznie 26 razy, omawiając sprawy wszczętych procedur oraz sprawy realizacji Programu i podejmowanych działań. Poniższa tabela obrazuje ilość powołanych przez Zespół Grup roboczych w poszczególnych latach, których członkowie prowadzą bezpośrednie działania z członkami rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie. W skład grupy roboczej powoływani są przedstawiciele podmiotów określonych w ustawie do prowadzenia procedur, a także

w zależności od potrzeb mogą w skład grupy roboczej wchodzić inni członkowie, jeśli wymaga tego złożoność sprawy.

Częstotliwość spotkań grupy roboczej powołanej do danej sprawy jest uzależniona od złożoności problemu, dla przykładu w roku 2015 **grupy robocze miały razem 64 posiedzenia.**

Częstym powodem występowania zjawiska przemocy w rodzinie jest nadużywanie alkoholu przez jednego z członków rodziny. Dlatego ze środków wyodrębnionych w budżecie gminy na profilaktykę uzależnień gmina zatrudnia psychologa i specjalistę do spraw uzależnień, którzy przyjmują w punkcie konsultacyjnym przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kotli. Poniższa tabela obrazuje ile osób z ternu gminy Kotla skorzystało z tej formy wsparcia, wśród tych osób są również osoby dotknięte przemocą w rodzinie, ofiary i sprawcy.

TABELA 3.

Liczba osób, które skorzystały ze wsparcia psychologa i specjalisty do spraw uzależnień w latach 2011-2016

Specjalista	2011	2012	2013	2014	2015
	Liczba osób				
Psycholog	18	25	38	36	39
Specjalista do spraw uzależnień	11	25	48	19	47

Źródło: Dane uzyskane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kotli

W ramach realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2016 na terenie gminy Kotla były prowadzone min. takie działania jak:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kotli wspólnie z Zespołem Interdyscyplinarnym opracował i wydrukował ulotki informacyjne, które są rozpowszechniane wśród mieszkańców gminy Kotla,
- na stronie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kotli umieszczone są informacje dotyczące przeciwdziałania przemocy wraz z wykazem podmiotów udzielających wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,
- członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych uczestniczyli w szkoleniach dotyczących tematyki przemocy w rodzinie,

- wszyscy podejrzani o stosowanie przemocy otrzymują ulotki o możliwości skorzystania z zajęć korekcyjno- edukacyjnych dla sprawców przemocy,
- prowadzona jest systematyczna edukacja dzieci i młodzieży w szkołach gminnych w zakresie rozwijania umiejętności rozwiązywania konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją,
- w szkole podstawowej odbywały się warsztaty prowadzone przez pedagogów szkolnych lub innych specjalistów w ramach programu „ Razem przeciwko przemocy”,
- szkoła podstawowa przystąpiła w roku 2015 do programu „Bezpieczna szkoła”,
- w szkole podstawowej jest realizowany cykliczny projekt, którego ideą przewodnią jest „Pomagam, reaguję, nie jestem obojętny” -projekt nosi nazwę „Uczeń Godny Naśladowania”, który jest realizowany wspólnie z Komendą Powiatową Policji w Głogowie, przy współfinansowaniu ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Gminny Ośrodek Kultury i Sportu prowadzi w ramach środków przeznaczonych na profilaktykę uzależnień świetlice środowiskowe, gdzie dzieci uczone są min. umiejętności podejmowania współpracy i rozwiązywania konfliktów,
- w okresie realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w gminie organizowane są imprezy rodzinne, które pozwalają na budowanie i umacnianie więzi emocjonalnych w rodzinie i jedności rodzinnych, a także zdrowej rywalizacji, np. pikniki rodzinne czy też turnieje wsi.
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kotli w roku 2014 realizował projekt „STOP PRZEMOCY” dotyczący przemocy w rodzinie, którego był autorem. W ramach projektu odbyły się indywidualne i grupowe warsztaty dla ofiar i sprawców przemocy. Warsztaty prowadził psycholog, specjalista ds uzależnień i przedstawiciel policji. Dodatkowo w ramach projektu odbył się heppening uliczny „Stop przemocy i uzależnieniom” zorganizowany przez Gimnazjum Gminne w Kotli i GOPS, a zakończony koncertem profilaktyczny,
- organizowane są rokrocznie warsztaty i koncerty profilaktyczne dla młodzieży, a dla dzieci młodszych teatry profilaktyczne.

Nie są to wszystkie działania, które są realizowane w gminie Kotla, a które mają na celu zagospodarowanie czasu wolnego mieszkańców i rozwijanie współpracy i umiejętności osiągania kompromisów w życiu codziennym

Poza procedurą niebieskiej karty pracownicy socjalni prowadzili szeroko rozumianą pracę socjalną, podejmując współpracę z kuratorami sądowymi, pedagogami placówek

oświatowych gminnych i poza gminną, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie. Współpraca ta dotyczyła przede wszystkim poradnictwa, interwencji, pomocy prawnej i wzajemnego wsparcia oraz uzupełnienia podejmowanych wspólnie działań. Często praktykowanym działaniem są wspólne monitoringi i odwiedziny w środowiskach rodzinnych zagrożonych przemocą w rodzinie pracownika socjalnego z Dzielnicowym Rejonu Gminy Kotla. Działania te mają przede wszystkim cele profilaktyczne i wzmacniające rodzinę.

Niestety przypadki znęcania się, pomimo ich ujawnienia, nadal są tematem tabu – zamkniętym w obrębie jednego domu, ofiary przemocy boją się i wstydzą rozmawiać o tym problemie lub nie postrzegają zachowania sprawcy jako przemocy.

III. Cele programu

1. Cel główny

Celem głównym gminnego programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

2. Cele szczegółowe

- a) podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie, w tym również wśród dzieci i młodzieży,
- b) podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- c) wsparcie i profesjonalna pomoc doradcza, terapeutyczna, socjalna – dla ofiar dotkniętych przemocą,
- d) wspieranie ofiar przemocy w sytuacjach kryzysowych,
- e) zwiększenie dostępności pomocy oraz zwiększenie działań interwencyjnych,
- f) zapewnienie, w miarę możliwości, profesjonalnej pomocy dla osób stosujących przemoc - sprawców przemocy
- g) usprawnienie współpracy między różnymi podmiotami zajmującymi się problemem przemocy w rodzinie,
- h) systematyczne podnoszenie kwalifikacji i wiedzy przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy w rodzinie.

IV. Działania w ramach programu

Funkcjonowanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, w skład którego będą wchodzić przedstawiciele instytucji zobligowanych do przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

1. Współpraca pomiędzy pracownikami służb, instytucji i organizacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Systematyczne podnoszenie kwalifikacji i wiedzy przedstawicieli różnych grup zawodowych zaangażowanych w realizację zadań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Systematyczna edukacja środowiska lokalnego na temat przemocy w rodzinie poprzez:
 - umieszczenia informacji na tematy dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie na tablicach informacyjnych i stronach internetowych gminy Kotla i jednostek organizacyjnych gminy,
 - przygotowanie i rozpowszechnianie broszur, ulotek informacyjnych dotyczących zjawiska przemocy oraz o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
 - rozpowszechnianie w środowisku lokalnym programów profilaktycznych, udział w ogólnopolskich kampaniach przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
4. Zwiększanie dostępności do poradnictwa, wiedzy i informacji na temat nieagresywnego rozwiązywania konfliktów
5. Prowadzenie działań terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie przy współpracy innych organizacji, instytucji.
6. Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją swoją oraz rówieśników
7. Tworzenie warunków do bezpiecznego spędzania czasu, w szczególności dla dzieci i młodzieży poprzez programy profilaktyczne.
8. Wdrażanie i prowadzenie procedury „Niebieska karta”
9. Ochrona ofiar przemocy w rodzinie poprzez wsparcie: medyczne, prawne, psychologiczne i socjalne.
10. Udzielanie schronienia ofiarom przemocy w rodzinie, które są zmuszone opuścić swoje miejsce zamieszkania z powodu przemocy.
11. Podejmowanie działań interwencji kryzysowej.
12. Podejmowanie działań wobec sprawcy przemocy.

V. Wskaźniki osiągnięcia celów

1. Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych.
2. Liczba utworzonych zespołów roboczych.
3. Liczba szkoleń, warsztatów i konferencji podnoszących kwalifikacje i wiedzę przedstawicieli różnych grup zawodowych zaangażowanych w realizację zadań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
4. Liczba przeprowadzonych kampanii społecznych, warsztatów i szkoleń dla społeczności lokalnej.
5. Liczba wszczętych procedur Niebieska Karta przez policję, pomoc społeczną, GKRPA, służbę zdrowia i oświatę- liczba sporządzonych formularzy A niebieska karta.
6. Liczba sprawców przemocy uczestniczących w programie korekcyjno-edukacyjnym i terapii odwykowej.
7. Liczba skazanych z art. 207 kk w wyniku prowadzonej procedury Niebieska karta.
8. Liczba ofiar przemocy korzystających z konsultacji psychologa.
9. Liczba sprawców przemocy korzystających z konsultacji psychologa i specjalisty ds uzależnień.
10. Liczba warsztatów i programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w zakresie rozwiązywania konfliktów i przeciwdziałaniu agresji i przemocy
11. Liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny z uwagi na bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie.
12. Liczba informatorów opracowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego zawierających dane teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych, a także zakres realizowanych przez nie oddziaływań w szczególności korekcyjno- - edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
13. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”
14. Liczba spraw zakończonych w wyniku braku zasadności podejmowanych działań,
15. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”, na skutek ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy,

16. Liczba wszczętych postępowań karnych oraz odmów wszczęcia w sprawach związanych z przemocą w rodzinie na wniosek Zespołu Interdyscyplinarnego.
17. Liczba zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą w rodzinie poprzez sporządzenie aktu oskarżenia.
18. Liczba zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą w rodzinie poprzez umorzenie postępowania.
19. Liczba przekazanych organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości informacji przez inne służby, w tym zwłaszcza przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu przemocy w rodzinie przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc.

VI. Adresaci programu

Adresatami programu są :

1. Ofiary i sprawcy przemocy.
2. Przedstawiciele instytucji i służb pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy.
3. Przedstawiciele władz lokalnych.
4. Społeczeństwo Gminy Kotła.

VII. Realizatorzy programu

Realizatorami programu będą:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kotli.
2. Urząd Gminy Kotła.
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Kotli.
4. Sąd Rejonowy w Głogowie.
5. Gminny Ośrodek Zdrowia w Kotli.
6. Placówki oświatowe z terenu Gminy Kotła
 - Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kotli,
 - Gimnazjum Gminne im. Zagłębia Miedziowego w Kotli.
7. Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Kotli.
8. Komenda Powiatowa Policji w Głogowie.
9. Organizacje i stowarzyszenia.

VIII. Źródła finansowania

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie będą:

1. Środki pochodzące z budżetu Gminy Kotla,
2. Dotacje celowe oraz środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł, w tym środki z budżetu państwa – programy.

IX. Monitoring

Realizacja programu będzie poddawana systematycznemu monitoringowi. Monitoring programu umożliwi wgląd w realizację działań w ramach programu, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie bieżących działań korygujących. Uzyskane w ten sposób informacje pozwolą na planowanie działań i rozwijanie programu w przyszłości.

PRZEWODNICZĄCA RADY
Halina Przybylska

Przewodniczący Rady
Halina Przybylska